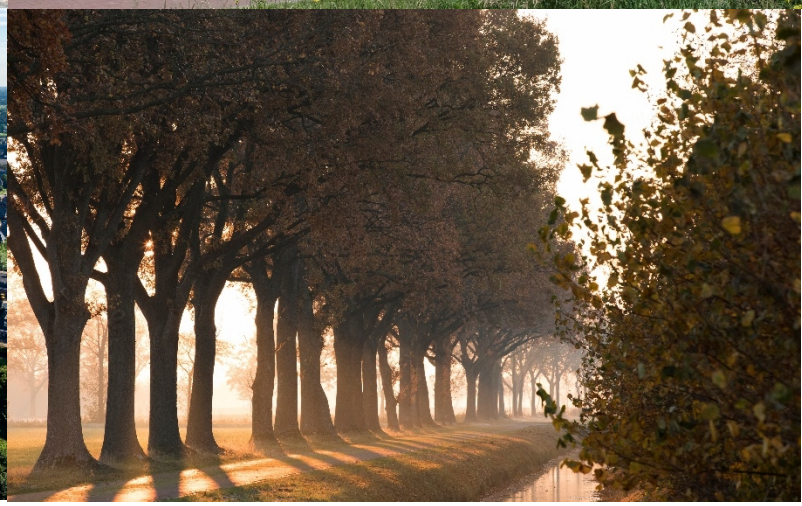

Eindverslag van de formateur

14 mei 2022

Inleiding

Op 14, 15 en 16 maart 2022 werden gemeenteraadsverkiezingen gehouden.
De gemeenteraad van Staphorst heeft 17 zetels. De zetelverdeling ziet er na de verkiezingen van maart 2022 als volgt uit:

SGP	6 zetels	(2018: 5)
ChristenUnie	5 zetels	(2018: 5)
CDA	3 zetels	(2018: 4)
Gemeentebelangen	2 zetels	(2018: 2)
PvdA	1 zetel	(2018: 1)

Op 14 april 2022 heeft informateur Gerrit Jan Kok de informatiefase afgerond met het volgende advies:

> *Alles overwegende en gelet op het draagvlak in de gemeenteraad adviseer ik hierbij om de volgende fase van formatie in te gaan en te komen tot een coalitieakkoord met de volgende partijen: SGP, ChristenUnie en CDA.*
> *Deze coalitie beslaat in totaal 14 van de 17 raadszetels, wat mogelijk als een (te) grote coalitie gezien kan worden. Echter gezien de wens van alle partijen om een coalitieakkoord op hoofdlijnen op te stellen en de raad daarnaast meer in positie te brengen om zijn kaderstellende rol te versterken zie ik om die reden geen bezwaren voor deze brede coalitie.*
> *Op basis van de eerste gespreksronde geef ik u mee dat de tweede meest kansrijke voorkeursvariant die kan rekenen op breed draagvlak binnen de raad een meerderheidscoalitie van SGP en ChristenUnie is.*
> *Daarbij geef ik u aanvullend de volgende adviezen mee:*
>
> 1. *Laat de formatiefase begeleiden door een (externe) formateur*
> 2. *Breid, gezien de grote opgaven het college uit van twee naar drie (fulltime) wethouders*
> 3. *Maak een coalitieakkoord op hoofdlijnen en gebruik naast de verkiezingsprogramma's de brief van de burgemeester en het overdrachtsdocument als input voor dit akkoord*
> 4. *Koppel tijdens het formatieproces periodiek terug naar de gemeenteraad*
> 5. *Verken de ruimte voor het opstellen van een raadsagenda waarbij wordt ingezet op thema's die met de samenleving kunnen worden opgepakt en waarbij de raad zijn kaderstellende rol kan versterken. Laat u hierbij ondersteunen door de griffier en kijk daarbij naar versterking van de raadsgriffie.*

Opdracht aan de formateur

Op donderdag 14 april 2022 hebben de fractievoorzitters van SGP, ChristenUnie en CDA mij aangesteld als formateur in de gemeente Staphorst.
Zij hebben mij de volgende opdracht gegeven:

1. Stel met de vertegenwoordigers van de drie politieke partijen een coalitieakkoord op hoofdlijnen;
2. Gebruik naast het eindverslag van de informatiefase, de verkiezingsprogramma's, de brief van de burgemeester, het overdrachtsdocument en de voorjaarsbrief als input voor dit akkoord;
3. Stel een evenwichtige portefeuilleverdeling samen voor een college bestaande uit drie wethouders;
4. Geef een toelichting op het formatieproces voorafgaand aan de bespreking van het coalitieakkoord en de benoeming van de wethouders in een openbare raadsvergadering.

Onderhandelaars

De partijen hebben de volgende onderhandelaars aangewezen:
Namens de SGP: Roelof Slager, Hendrik Troost en Lucas Mulder.
Namens de ChristenUnie: Jan Carlo Bos, Meilof Troost en Alwin Mussche.
Namens het CDA: Herriët Brinkman, Genevive Compagner en Arjan Hokse

Formatiegesprekken

Op 19 april 2022 vond een korte kennismakingsbijeenkomst plaats, waarin procedureafspraken zijn gemaakt. Daarbij heb ik partijen een indicatieve planning voorgesteld die zou kunnen leiden tot een coalitieakkoord medio mei.

Op donderdag 21 april vond de eerste inhoudelijke sessie plaats. Partijen hebben aangegeven welke onderwerpen voor hen belangrijk zijn en op welke punten er mogelijk verschillen van inzicht bestaan. Vervolgens hebben partijen op elkaars inbreng gereageerd. Intenties en verwachtingen zijn daarbij geëxpliciteerd.

Op maandag 25, dinsdag 26 april en vrijdag 29 april hebben intensieve gespreksrondes plaats gevonden. Daarbij zijn onder meer de volgende documenten gebruikt:

- Het eindverslag van de informatiefase.
- De brief van de burgemeester.
- Het overdrachtsdocument.
- De voorjaarsbrief.
- De partijprogramma’s van de formerende partijen.
- De Tussenbalans coalitieakkoord 2018-2022.
- De brieven, die aan de informateur en/of formateur zijn gestuurd.

Op basis van deze gespreksrondes is, volgens de hoofdstukindeling van de programmabegroting, een voorlopig coalitieakkoord opgesteld.
Dit voorlopige akkoord is in de week van 2 mei besproken in de fracties van de formerende partijen.
Op maandag 9 mei zijn de reacties van de formerende partijen besproken. Ook is de inbreng van de partijen die niet aan de formatie deelnamen (Gemeentebelangen en PvdA) besproken en vrijwel geheel meegenomen.
Vervolgens heeft in de week van 9 mei de eindredactie plaats gevonden, waarna de formerende partijen hun definitieve instemming op het coalitieakkoord hebben gegeven.

Portefeuilleverdeling

Met de formerende partijen heb ik vastgesteld dat een college met drie wethouders recht doet aan de opgaven waarvoor de gemeente Staphorst zich gesteld ziet. In twee gespreksrondes is, eerst met de drie beoogde wethouders en vervolgens met de onderhandelaars, de portefeuilleverdeling afgestemd. Ik heb de burgemeester geïnformeerd over de beoogde portefeuilleverdeling.
De onderhandelaars hebben de voorgestelde portefeuilleverdeling in hun fracties besproken.
De gemeenteraad zal worden voorgesteld de wethouderszetels als volgt in te vullen:
Namens de SGP: Lucas Mulder
Namens de ChristenUnie: Alwin Mussche
Namens het CDA: Herriët Brinkman

Betrokkenheid burgemeester

In een persoonlijk onderhoud met de burgemeester heeft hij een toelichting gegeven op de burgemeestersbrief. In een later stadium heb ik, zoals hiervoor aangegeven, de burgemeester geïnformeerd over de voorgenomen portefeuilleverdeling. Op grond van artikel 35 lid 2 Gemeentewet heb ik de burgemeester geïnformeerd over de uitkomsten van de college-onderhandelingen en hem het concept coalitieakkoord gestuurd.

Overige gesprekken

Zowel met de raadsgriffier als de gemeentesecretaris heb ik informatieve gesprekken gevoerd.

Raadsagenda

De formerende partijen zijn zich bewust van de situatie dat de coalitie bestaat uit 14 van de 17 raadszetels. Mede op basis van het advies van de informateur is gesproken over de mogelijkheden van een raadsagenda als mogelijkheid om thema's op te pakken met de samenleving, waarbij de raad zijn kaderstellende rol kan versterken.
In het coalitieakkoord worden voorstellen gedaan voor onderwerpen voor een raadsagenda.

Ten slotte

De aanstelling als formateur heb ik als eervol ervaren. Ik heb het formatieproces met genoegen begeleid. De onderhandelaars, de burgemeester, de raadsgriffier en de gemeentesecretaris zijn mij met grote openheid tegemoet getreden. De goede sfeer waarin de gesprekken plaats vonden heeft bijgedragen aan een proces dat in een kleine maand tot resultaat heeft geleid.
De uitstekende ambtelijke ondersteuning die ik heb ondervonden heeft in belangrijke mate bijgedragen aan het halen van de ambitieuze tijdsplanning die ik met de formerende partijen had opgesteld.

Naar verwachting zal de gemeenteraad op donderdag 19 mei 2022 de wethouders benoemen die samen met de burgemeester het nieuwe college gaan vormen. Ik heb er alle vertrouwen in dat het nieuwe college zich, in goede samenwerking met de gemeenteraad en de ambtelijke organisatie, eensgezind en met grote toewijding zal inzetten voor de inwoners, bedrijven, instellingen en organisaties in de gemeente Staphorst. Graag wens ik u allen daarbij succes toe en spreek de hoop uit dat uw werk zegen mag dragen.

Gerald de Haan
14 mei 2022